

**Національний університет
“Одеська юридична академія”**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Теорія і практика психологічного тренінгу»**

Освітня програма	Рівень вищої освіти	Форма навчання	Курс вивчення	Семестр вивчення	Кількість кредитів
Психологія	Перший (бакалаврський) рівень	Денна/заочна	4	7,8	7

Викладачі навчальної дисципліни	<p align="center">Лефтеров Василь Олександрович, завідувач кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія» доктор психологічних наук, професор, Одеса вул. Академічна, 9 каб. 28 контактний телефон: +380-067-349-19-39 контактна електронна адреса: e-mail: sociology1@onua.edu.u</p>
	<p align="center">Форманюк Юлія Валеріївна, старший викладач кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат психологічних наук Одеса вул. Академічна, 9 каб. 28 контактний телефон: +380-650-00-24 контактна електронна адреса: e-mail: Julia.formanyuk@gmail.com</p>

Короткий опис навчальної дисципліни	<p>«Теорія і практика психологічного тренінгу» є загальноосвітнім курсом професійної підготовки майбутніх бакалаврів – психологів, що спрямована на вивчення закономірностей та динаміки групової активності людей під час психологічного тренінгу, підвищення загальної соціально-психологічної культури здобувачів, їх компетентності з питань соціальних і психологічних впливів, ознайомлення з різними формами роботи під час групової взаємодії; роботи в подальшому із власними клієнтами, в організаціях, з персоналом в них тощо. Знання з «Теорії і практики психологічного тренінгу» допоможе здобувачам вищої освіти розкрити свій особистий потенціал, підвищити знання щодо організації та процедури проведення психотерапевтичного впливу під час психологічного тренінгу, видів методологічних підходів щодо вивчення механізмів та проявів регуляції та саморегуляції.</p>
-------------------------------------	---

Мета навчальної дисципліни	<p>Засвоєння теоретичних і методичних основ щодо розробки та проведення психологічного тренінгу, аналіз функціонування тренінгових груп та групової динаміки, ознайомлення здобувачів з основними підходами сучасного психологічного тренінгу. Вивчення основних тренінгових методів та принципів їх структурування та використання, опанування прийомами і засобами психологічного та психотерапевтичного впливу, на цій основі</p>
----------------------------	--

	формуванню загальної професійної культури та компетентності здобувачів, їх готовності до професійної діяльності.
--	--

Мова викладання	Українська
-----------------	------------

Навчальне навантаження	Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Самостійна робота, год.	Загальна кількість год.
Денна форма	30	70	110	120
Заочна форма	12	10	188	120

Зв'язок з програмними результатами навчання	
Шифр програмного РН	Результати навчання цієї навчальної дисципліни деталізують такі програмні результати навчання:
ПРН304	Знати та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.
ПРНУ05	Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до запиту.
ПРНУ06	Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.
ПРНА02	Демонструвати відповідальне ставлення до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
ПРНА03	Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям.
ПРНК03	Емпатійно взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові особливості.
ПРНК05	Демонструвати навички командної роботи у процесі вирішення фахових завдань.
ПРНА04	Розуміти важливість збереження здоров'я (власного й навколишніх) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії
ПРН303	Ілюструвати прикладами закономірності та особливості функціонування і розвитку психічних явищ.
ПРНК04	Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

Результати навчання			
Символ ПРН	Після успішного завершення курсу цієї навчальної здобувач вищої освіти буде:	Методи викладання і навчання	Методи оцінювання досягнень ПРН
ПРНУ06 ПРНА02 ПРНА03	Знати і розуміти методологічні засади та класифікацію психологічного тренінгу використовувати теоретичні знання з	Лекції, практичні заняття,	Перевірка самостійної роботи,

ПРН303	психологічного тренінгу у практичній діяльності	консультації, самостійна робота	усне опитування
ПРНА02 ПРНК04 ПРНУ06 ПРН303	Знати та вміти застосовувати основні тренінгові методи, аналізувати принципи структурування ігротехнічних вправ та способи їх використання	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування
ПРНА03 ПРН304 ПРНУ05	Мати уявлення про основні принципи і види психологічного впливу, розуміти логіку конструктивного тренінгового впливу	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування
ПРНА04 ПРНУ05 ПРНК04 ПРНК05	Аналізувати психологічні особливості тренінгової групи та групової динаміки, розділяти основні етапи розвитку тренінгової групи	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування
ПРН303 ПРНА02 ПРНУ05	Розробляти програми та алгоритми проведення психологічного тренінгу, конструювати сценарії тренінгового заняття	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування
ПРНА02 ПРНК04 ПРНК05	Володіти основами тренерської діяльності та навичками вдосконалення майстерності проведення психологічних тренінгів	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота	Перевірка самостійної роботи, усне опитування

Зміст навчання			
Тема за п/п	Назва теми	Посилання на ПРН модуля	Л/ПЗ/СРЗ, год. (денна ф/н) Л/ПЗ/СРЗ, год. (заочна ф/н)
Модуль 1			
Тема 1.	Історія становлення та розвитку психологічного тренінгу.	ПРН303 ПРНК04 ПРНК05	2/6/10 (денна ф/н) 1/1/18 (заочна ф/н)
Тема 2.	Загальна теорія психологічного тренінгу.	ПРН303 ПРНК04 ПРНК05 ПРНА02	4/6/10 (денна ф/н) 1/1/18 (заочна ф/н)
Тема 3.	Методологічні основи використання психологічного тренінгу в різних напрямках психології.	ПРНА02 ПРН304 ПРНУ06 ПРНА03	2/6/10(денна ф/н) 1,5/2/18 (заочна ф/н)
Тема 4.	Підходи до класифікації психологічних тренінгів	ПРНА03 ПРНА04 ПРН303	4/8/10(денна ф/н) 1/1/18 (заочна ф/н)

Тема 5.	Характеристика різновидів тренінгу	ПРНА02 ПРН304 ПРНУ06	2/8/10(денна ф/н) 1/1/18 (заочна ф/н)
Модуль 2			
Тема 1.	Методологічні основи і функції психологічного тренінгу.	ПРНА02 ПРН304 ПРНУ06 ПРНА03	2/4/10(денна ф/н) 1/2/14 (заочна ф/н)
Тема 2.	Принципи психологічного тренінгу. Особистість і тренінг.	ПРН304 ПРНК04 ПРНА04	2/4/10(денна ф/н) -/1/14 (заочна ф/н)
Тема 3.	Основні методи проведення тренінгу.	ПРНА03 ПРН304 ПРНК05	4/4/10(денна ф/н) 1/-/14 (заочна ф/н)
Тема 4.	Груподинамічні процеси в тренінгу.	ПРН304 ПРНК05 ПРНА03	2/6/10(денна ф/н) 1/1/14 (заочна ф/н)
Тема 5.	Проблема ефективності психологічного тренінгу.	ПРН304 ПРН303 ПРНУ06	2/6/10(денна ф/н) 1/-/14 (заочна ф/н)
Тема 6.	Практичні рекомендації щодо розробки тренінгової програми та підготовки до проведення тренінгу.	ПРН303 ПРНА02 ПРНУ05 ПРНА04	2/6/10(денна ф/н) 1/1/14 (заочна ф/н)
Тема 7.	Основи тренерської діяльності.	ПРН304 ПРНА02 ПРНК04 ПРНА04 ПРНК05	2/6/10(денна ф/н) 1/1/14 (заочна ф/н)

Список основної літератури	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бакли Р. Теория и практика тренинга / Р. Бакли, Дж. Кэйпл. – СПб.: Питер, 2002. – 352 с. – (Серия «Эффективный тренинг»). 2. Берн Э. Игры, в которые играют люди. Люди, которые играют в игры. / Эрик Берн. – Москва: Издательство «Э», 2018. – 576 с. 3. Вачков И.В. Основы технологии группового тренинга. Психотехника: учебное пособие / Вачков И.В. – М.: Ось-89, 2000. – 224 с. 4. Вачков И.В. Окна в мир тренинга. Методологические основы субъектного подхода к групповой работе: учебное пособие / Вачков И.В., Дерябо С.Д. – СПб.: Речь, 2004. – 272 с. – (Серия «Мастер класс»). 5. Вачков И.В. Психология тренинговой работы: Содержательные, организационные и методические аспекты ведения тренинговой группы / И.В. Вачков. – М.: Эксмо, 2007. – 416 с. – (Образовательный стандарт XXI). 6. Жуков Ю.М. Коммуникативный тренинг / Жуков Ю.М. – М.: Гардарики, 2004. – 88 с. 7. Ігри дорослих. Інтерактивні методи навчання / [упоряд. Л. Галіцина]. – К.: Ред. загальнопед. газ., 2005. – 128 с. 8. Кипнис М. Тренинг креативности / Кипнис М. – [2-е изд., стер]. – М.: Ось-89, 2006. – 128 с. – (Серия «Действенный тренинг»). 9. Кипнис М.Ш. Энциклопедия игр и упражнений для любого тренинга / Михаил Кипнис. – Москва: Издательство АСТ, 2018. – 621с. 10. Лефтеров В.А. Типовая программа тренинга «Коммуникация – Стресс – Безопасность» (методико-технологический алгоритм) / Лефтеров В.А. – Донецк: ДЮИ МВД Украины, 2004. – 48 с. 11. Лефтеров В.А. Универсальные тренинговые эффекты / Лефтеров В.А. // Психологические технологии в экстремальных видах
----------------------------	---

- деятельности: матер. IV междунар. науч.-практ. конф., 22-23 мая 2008 г., Донецк. – Донецк: ДЮИ, 2008. – С. 199-2002.
12. Ли Д. Практика группового тренинга / Ли Д.; пер. с англ. А. Маслоу. – СПб.: Питер, 2002. – 224 с. – (Серия «Эффективный тренинг»).
13. Макшанов С.И. Психология тренинга: Теория. Методология. Практика: монография / Макшанов С.И. – СПб.: Образование, 1997. – 238 с.
14. Марасанов Г.И. Социально-психологический тренинг / Марасанов Г.И. – М.: Когито-центр, 2001. – 251 с.
15. Морено Я. Психодрама / Морено Я.; пер. с англ. Г. Пимочкиной, Е. Рачковой. – М.: Апрель Пресс, ЭКСМО-Пресс, 2001. – 528 с.
16. Милютин Е.Л. Разноцветные зеркала: психологические упражнения. – Нежин: ООО «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2011. – 265 с.
17. Милютин Е.Л. Игровые технологии: учебн. пособие \ Екатерина Милютин, Анжелика Лучинкина. – К.: Ника-Центр, 2015. – 252 с.
18. Стимсон Н. Подготовка и представление тренинговых материалов / Стимсон Н.; пер. с англ. Н. Сафроновой. – [2-е изд.]. – СПб.: Питер, 2002. – 160 с. – (Серия «Эффективный тренинг»).
19. Торн К. Тренинг. Настольная книга тренера / Торн К., Маккей Д.; пер. с англ. О. Орешкиной. – [2-е изд.]. – СПб.: Питер, 2008 – 240 с. – (Серия «Эффективный тренинг»).
20. Фопель К. Энергия паузы. Психологические игры и упражнения: практическое пособие / Фопель К.; пер. с нем. Л. Алексеевской. – [4-е изд.]. – М.: Генезис, 2006. – 240 с. – (Серия: «Все о психологической группе»).
21. Фопель К. Психологические группы. Рабочие материалы для ведущего: практическое пособие / Фопель К.; пер. с нем. Е. Патяевой. – [4-е изд., стереот.] – М.: Генезис, 2004. – 256 с. (Серия: «Все о психологической группе»).
22. Фопель К. Технология ведения тренинга. Теория и практика / Фопель К.; пер. с нем. Поляковой М. – [3-е изд.]. – М.: Генезис. 2007. – 267 с.
23. Ширшов А.В. Занимательная история тренинга и консалтинга / Ширшов А.В. – СПб.: Речь; Генезис, 2007. – 224 с.
24. Шкурко Т.А. Танцевально-экспрессивный тренинг / Шкурко Т.А.. – СПб.: Речь, 2003. – 187 с. – (Серия «Психологический тренинг»).
25. Ялом И. Теория и практика групповой психотерапии / Ялом И. – СПб.: Питер, 2000. – 576 с. – (Серия: «Золотой фонд психотерапии»).
26. Яценко Т.С. Теорія і практика групової психокорекції: Активне соціально-психологічне навчання: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закладів] / Яценко Т.С. – К.: Вища школа, 2004. – 679.
27. Garavan T.N. Training, Development, Education and Learning: Different or Same? / Garavan T.N. // Journal of European Industrial Training. – 1997. – Vol 21, № 2. – P. 39-50.
28. Campbell C.P. Training Course/Program Evaluation: Principles and Practices / Campbell C.P. // Journal of European Industrial Training. – 1998. – Vol. 22, № 8. – P. 323-344.
29. Clegg B. Training Plus: Revitalizing your training / Clegg B. // 4th edn, Kogan Page, 2000. – P. 116-128
30. Kirkpatrick D.L. Techniques for evaluating training programs / Kirkpatrick D.L. // Journal of the American Society of Training Directors. – 1989. – P. 13, 21-26.
31. Klein S. Learning in groups – a comparison of study and T-group / Klein S., Astrachan B. // J. of Appl. Beh. Science. – 1971. – Vol. 7. – P. 659-683.

	<p>32. 484. Kolb D.F. Experiential Learning. Experience as a Source of Learning and Development / Kolb D.F. – Englewood Cliffs: Prentice-Hall, 1984. – 212 p.</p> <p>33. Führungskräftetraining: Verlag Fortbildungsinstitut der Bayerischen Polizei. - Айрринг, 2002. - 214 с.</p> <p>Інформаційні ресурси:</p> <p>1. Загальна психологія - Максименко С.Д. [Електронний ресурс] — Режим доступу http://studentbooks.com.ua/content/view/1264/1/</p> <p>2. Варій М.Й. Загальна психологія. Навчальний посібник / 2-ге видан., випр. і доп. - К.: «Центр учбової літератури», 2007. - 968 с. [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://psychologiya.org.ua/zagalyna_psychologiya.html</p> <p>3. Библиотека с книгами по психологии http://psychologylib.ru/books/index.shtml</p> <p>4. Библиотека психологического форума «MyWord.ru» [Электронный ресурс] — Режим доступа: http://psylib.myword.ru. «Психея» [Электронный ресурс] — (Режим доступа: http://www.psycheya.ru).</p>
--	--

<p>Дотримання вимог академічної доброчесності</p>	<p>Відповідно до Закону України “Про освіту” академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.</p> <p>Дотримання академічної доброчесності передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. <p>Основні засади дотримання академічної доброчесності в НУ “ОЮА” визначено у Положенні про дотримання академічної доброчесності в НУ "ОЮА" https://www.onua.edu.ua/ua/doc-education-ukr/4519-polozhennya-pro-dotrimannya-akademichnoji-dobrochesnosti-v-nu-oyua</p>
---	--

Оцінювання	
Вид оцінювання	%
Поточний контроль, разом, у т.ч.:	50
• доповіді та повідомлення на семінарах	25
• виконання письмових індивідуальних завдань, рефератів, контрольних робіт	15
• опитування на семінарських заняттях	10
Підсумковий контроль, разом, у т.ч.:	50

• письмова компонента	25
• усна компонента	25

Шкала оцінювання		
Оцінка	Бали	Опис
A	90-100	Відмінно
B	82-89	Добре
C	75-81	Добре
D	67-74	Задовільно
E	60-66	Задовільно (достатньо)
Fx	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Вимоги викладача: вимоги до відвідування занять	Регулярне відвідування лекційних та практичних занять, попереднє ознайомлення з рекомендованою літературою. Підготовка рефератів та доповідей за темами навчальної дисципліни. Розробка програми тренінгу, та її апробація під час практичних занять.
---	---

